

រាជបណ្ឌិត្យសភាកម្ពុជា

**កំណែទម្រង់ឧត្តមសិក្សានៅកម្ពុជាដើម្បីឈាន
ឆ្ពោះទៅរកការទទួលស្គាល់គុណភាពអប់រំ**

Higher Education Reform in Cambodia towards
Accreditation

**ករណីសិក្សា ៖ ការអនុវត្តបទដ្ឋានគតិយុត្តទាត់ទទឹងការអប់រំ
ឧត្តមសិក្សានៅកម្ពុជា**

Case Study: Policy Implementation in Cambodian Higher Education

ស្រី ម៉ាលីន

និក្ខេបបទបណ្ឌិត

ឯកទេស ៖ វិទ្យាសាស្ត្រអប់រំ

សាស្ត្រាចារ្យណែនាំ ៖ បណ្ឌិត នូ ចាន់សុភី

២០១៤

មាតិកា

ទំព័រ

ឧទ្ទិសស្នាដៃ	v
សេចក្តីថ្លែងអំណរគុណ	vi
អំណះអំណាង	vii
អក្សរកាត់ (ប្រើក្នុងនិក្ខេបបទនេះ)	viii
មូលន័យសង្ខេប	ix
Abstract	x
សង្ខេបនិក្ខេបបទ.....	xii
Summary	xix
អារម្ភកថា	xxvii

សេចក្តីផ្តើម

១- លំនាំបញ្ហានៃការស្រាវជ្រាវ	១
២- ចំណោទបញ្ហានៃការស្រាវជ្រាវ	២
៣- គោលបំណងនៃការស្រាវជ្រាវ	៤
៤- ដែនកំណត់នៃការស្រាវជ្រាវ	៥
៥- វិធីសាស្ត្រស្រាវជ្រាវ	៥
៥.១-វិធីស្រាវជ្រាវ	៥
៥.២-ការកំណត់ប្រភេទ និងប្រភពទិន្នន័យសម្រាប់ការស្រាវជ្រាវ	៦
៥.៣-ការកំណត់ទំហំសំណាកសម្រាប់ការស្រាវជ្រាវ (Sample Size)	៦
៥.៤-ការជ្រើសរើសសំណាក (Sampling)	៧
៥.៥-នីតិវិធីនៃការប្រមូលទិន្នន័យ (Data Gathering Procedure)	៧
៥.៥.១-កម្រងសំណួរស្ទាបស្ទង់មតិ (Questionnaires)	៨
៥.៥.២-ការសម្ភាស (Structured Interview)	៨
៥.៥.៣-ការសង្កេត (Observation)	៩
៥.៦-នីតិវិធីនៃការវិភាគទិន្នន័យ (Procedure of Analyzing Data)	៩
៥.៧-ឧបករណ៍ស្ថិតិ (Statistical Tools)	១០
៦- សារសំខាន់នៃការស្រាវជ្រាវ	១០
៧- រចនាសម្ព័ន្ធនៃការស្រាវជ្រាវ.....	១១

ជំពូកទី១

**បទដ្ឋានគតិយុត្តទាក់ទងនឹងការអប់រំឧត្តមសិក្សានៅកម្ពុជា
និងមូលដ្ឋានទ្រឹស្តីនៃគុណភាពអប់រំឧត្តមសិក្សា**

១.១-បទដ្ឋានគតិយុត្តទាក់ទងនឹងគុណភាពការអប់រំឧត្តមសិក្សានៅកម្ពុជា..... ១២

 ១.១.១-បទដ្ឋានស្តីពីការបង្កើតគ្រឹះស្ថានឧត្តមសិក្សា ១២

 ១.១.២-បទដ្ឋានស្តីពីការកំណត់បេសកកម្មរបស់គ្រឹះស្ថានឧត្តមសិក្សា..... ១៤

 ១.១.៣-បទដ្ឋានស្តីពីរចនាសម្ព័ន្ធ និងការគ្រប់គ្រងនៅក្នុងគ្រឹះស្ថានឧត្តមសិក្សា..... ១៦

 ១.១.៤-បទដ្ឋានស្តីពីកម្មវិធីសិក្សា ២០

 ១.១.៥-បទដ្ឋានស្តីពីបុគ្គលិកសិក្សា ២៩

 ១.១.៦-បទដ្ឋានស្តីពីនិស្សិត និងសេវាសម្រាប់និស្សិត ៣៣

 ១.១.៧-បទដ្ឋានស្តីពីសេវាសិក្សា..... ៣៩

 ១.១.៨-បទដ្ឋានស្តីពីទីតាំង អាគារ និងសម្ភាររូបវន្ត ៤៤

 ១.១.៩-បទដ្ឋានស្តីពីគម្រោងផែនការ និងការគ្រប់គ្រងថវិកា ៤៧

 ១.១.១០-បទដ្ឋានស្តីពីការផ្សព្វផ្សាយព័ត៌មាន..... ៥១

 ១.១.១១-បទដ្ឋានស្តីពីដំណើរការទទួលស្គាល់គុណភាពអប់រំឧត្តមសិក្សា..... ៥៣

១.២. មូលដ្ឋានទ្រឹស្តីនៃគុណភាពអប់រំឧត្តមសិក្សា ៥៧

 ១.២.១-ការអនុវត្តការរៀបចំកម្មវិធីសិក្សាតាមប្រព័ន្ធក្រឡឹត ៥៧

 ១.២.២-ទ្រឹស្តីគុណភាព ឬទស្សនៈគុណភាព (Concepts or theories of Quality) ៥៩

 ១.២.៣-ក្របខ័ណ្ឌគំនិត“ប្រសិទ្ធភាពនៃដំណើរការធានាគុណភាពអប់រំ” ៦៧

 ១.២.៤-ការធានាគុណភាពអប់រំនិងការទទួលស្គាល់គុណភាពអប់រំ
 (Quality Assurance and Accreditation) ៧៣

 ១.២.៥-គោលបំណងនៃការធានាគុណភាពនិងនវានុវត្តន៍ ៧៤

 ១.២.៦-ឧបករណ៍វាយតម្លៃការធានាគុណភាពអប់រំ
 (Instrumental Approach to Quality Assurance) ៧៦

ជំពូកទី២

**ការវិភាគ និងការបកស្រាយទិន្នន័យទៅលើការអនុវត្តបទដ្ឋានគតិយុត្ត
ទាក់ទងនឹងការអប់រំឧត្តមសិក្សានៅកម្ពុជា**

២.១-លទ្ធផលនៃការវិភាគនិងការបកស្រាយទិន្នន័យបរិមាណវិស័យ ៧៩

 ២.១.១-ការស្ទាបស្ទង់មតិពីមន្ត្រីគ្រប់គ្រងគ្រឹះស្ថានឧត្តមសិក្សា ៨០

 ផ្នែកទី១៖ ការគ្រប់គ្រងគ្រឹះស្ថានឧត្តមសិក្សា ៨០

 ផ្នែកទី២៖ កម្មវិធីសិក្សា ៨១

 ផ្នែកទី៣៖ សារពើពន្ធ..... ៨២

 ផ្នែកទី៤៖ នីតិកម្ម ៨២

២.១.២-ការស្ថាបនាដំបូងមតិពីគ្រូបង្រៀន/បុគ្គលិកនិងនិស្សិត	៨៤
ផ្នែកទី១៖ កម្មវិធីសិក្សា.....	៨៤
ផ្នែកទី២៖ ការគ្រប់គ្រងគ្រឹះស្ថាន	៨៧
ផ្នែកទី៣៖ ធនធានគ្រូបង្រៀន.....	៩០
ផ្នែកទី៤៖ ធនធានសិក្សា	៩២
ផ្នែកទី៥៖ ធនធានសម្ភាររូបវន្ត	៩៣
ផ្នែកទី៦៖ ធនធានសារពើពន្ធ និងការគ្រប់គ្រង	៩៥
ផ្នែកទី៧៖ សេវាសម្រាប់និស្សិត	៩៦
២.២-លទ្ធផលនៃការវិភាគនិងការបកស្រាយទិន្នន័យគុណវិស័យ	៩៩
២.២.១-សមាសភាពដែលគួរចូលរួមក្នុងការរៀបចំផែនការយុទ្ធសាស្ត្រ	៩៩
២.២.២-កត្តាផ្ដោតក្នុងការជ្រើសរើសព្រឹទ្ធបុរស/រង ប្រធានដេប៉ាតឺម៉ង់	១០០
២.២.៣-ចំនួនមហាវិទ្យាល័យដែលកំពុងដំណើរការ	១០០
២.២.៤-ចំនួនដេប៉ាតឺម៉ង់ក្នុងមួយមហាវិទ្យាល័យ	១០១
២.២.៥-កម្រិតបណ្តុះបណ្តាលរបស់គ្រឹះស្ថានឧត្តមសិក្សា.....	១០២
២.២.៦-បទដ្ឋានដែលពឹងផ្អែកសម្រាប់ការបណ្តុះបណ្តាលថ្នាក់បរិញ្ញាបត្ររង	១០៣
២.២.៧-បទដ្ឋានដែលពឹងផ្អែកសម្រាប់ការបណ្តុះបណ្តាលថ្នាក់បរិញ្ញាបត្រ	១០៣
២.២.៨-គោលការណ៍ក្នុងការបញ្ចប់ការសិក្សាថ្នាក់បរិញ្ញាបត្រ	១០៤
២.២.៩-ចំនួននិស្សិតដែលសាស្ត្រាចារ្យម្នាក់ត្រូវដឹកនាំក្នុងការសរសេរ	
សារណាថ្នាក់បរិញ្ញាបត្រ.....	១០៥
២.២.១០-លក្ខណៈវិនិច្ឆ័យសម្រាប់សាស្ត្រាចារ្យណែនាំ	១០៥
២.២.១១-កម្មវិធីចុះកម្មសិក្សា	១០៦
២.២.១២-ប្រព័ន្ធគ្រួតពិនិត្យរបស់គ្រឹះស្ថានឧត្តមសិក្សា	១០៦
២.២.១៣-គុណសម្បត្តិនិងគុណវិបត្តិនៃការអនុវត្តកម្មវិធីសិក្សាតាមប្រព័ន្ធក្រឡឹត.....	១០៧
២.២.១៤-ភាសាដែលប្រើសម្រាប់ការបង្រៀន.....	១០៨
២.២.១៥-ឯកសារដែលតម្កល់ក្នុងបណ្ណាល័យ	១០៩
២.២.១៦-គុណសម្បត្តិ និងគុណវិបត្តិនៃការប្រើភាសាបរទេសក្នុងការបង្រៀន	១០៩
២.២.១៧-ចំនួនសាស្ត្រាចារ្យពេញម៉ោង និងមិនពេញម៉ោង.....	១១១
២.២.១៨-គោលការណ៍ក្នុងការដំឡើងឋានៈគ្រូបង្រៀន	១១២
២.២.១៩-អត្រានិស្សិតត្រួតថ្នាក់ក្នុងឆ្នាំសិក្សានីមួយៗ.....	១១៣
២.២.២០-ការជ្រើសរើសនិស្សិតឱ្យចូលរៀន	១១៣
២.២.២១-ទស្សនៈចំពោះការកើនឡើងនៃនិស្សិតបញ្ចប់ថ្នាក់ឧត្តមសិក្សា	១១៤
២.២.២២-ទស្សនៈចំពោះការកើនឡើងនៃគ្រឹះស្ថានឧត្តមសិក្សា.....	១១៤
២.២.២៣-ការកែទម្រង់ប្រព័ន្ធអប់រំឧត្តមសិក្សា	១១៤

ជំពូកទី ៣

**ការសំយោគ និងពិភាក្សាទៅលើការអនុវត្តបទដ្ឋានគតិយុត្ត
ទាក់ទងនឹងការអប់រំឧត្តមសិក្សានៅកម្ពុជា**

៣.១-កត្តារីកចម្រើនរបស់វិស័យអប់រំឧត្តមសិក្សានៅកម្ពុជា	១២១
៣.២-ស្ថានភាព មូលហេតុនិងផលប៉ះពាល់នៃការអប់រំឧត្តមសិក្សានៅកម្ពុជា	១២១
៣.២.១-ការបង្កើតគ្រឹះស្ថានឧត្តមសិក្សា	១២២
៣.២.២-ការកំណត់បេសកកម្ម	១២៥
៣.២.៣-រចនាសម្ព័ន្ធគ្រប់គ្រង	១២៦
៣.២.៤-កម្មវិធីសិក្សា	១២៨
៣.២.៥-បុគ្គលិកសិក្សា	១៣៥
៣.២.៦-និស្សិតនិងសេវាសម្រាប់និស្សិត	១៣៧
៣.២.៧-សេវាសិក្សា	១៤៣
៣.២.៨-ទីតាំងអគារនិងសម្ភារៈរូបវន្ត	១៤៤
៣.២.៩-គម្រោងផែនការនិងការគ្រប់គ្រងហិរញ្ញវត្ថុ.....	១៤៥
៣.២.១០-ការផ្សព្វផ្សាយព័ត៌មាន.....	១៤៦
៣.២.១១-ប្រព័ន្ធធានាគុណភាពអប់រំឧត្តមសិក្សាឬការពិនិត្យតាមដាននិង ការវាយតម្លៃ.....	១៤៧
៣.៣-ដំណោះស្រាយលើបញ្ហាប្រឈមនៃការអប់រំឧត្តមសិក្សា	១៤៨
៣.៣.១-រាជរដ្ឋាភិបាល	១៤៨
៣.៣.២-ក្រសួងអប់រំ យុវជន និងកីឡា.....	១៥០
៣.៣.៣- គណៈកម្មាធិការទទួលស្គាល់គុណភាពអប់រំនៃកម្ពុជា	១៥៤
៣.៣.៤-គ្រឹះស្ថានឧត្តមសិក្សា	១៥៤
សន្និដ្ឋាន	១៦៤
គន្ថនិទ្ទេស	១៧២
ឧបសម្ព័ន្ធ	